

Силабус курсу

Історія держави та права зарубіжних країн та римське право

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галузь знань – 29 Міжнародні відносини

Спеціальність – 293 Міжнародне право

Освітньо-професійна програма - «Міжнародне право»

Рік навчання: 1, семестр: 1.

Кількість кредитів: 4, мова викладання: українська

Керівник курсу:

доктор історичних наук, професор, професор кафедри теорії та історії держави та права

Грубінко Андрій Васильович

Контактна інформація: a.hrubinko@wunu.edu.ua, каб. 5209

Опис дисципліни

Метою дисципліни “Історія держави та права зарубіжних країн та римське право” є пізнання закономірностей еволюції держави і права країн світу, досвіду застосування державно-правових інструментів та юридичних технологій, сформованих у минулому та історично обумовлених об’єктивними суспільними процесами, їх використання в сучасних державно-правових системах, поглиблене вивчення основ римського приватного права. Вивчення історії держави і права зарубіжних країн дозволяє пізнати загальні закономірності державно-правових систем в їх історичній еволюції. Дослідження процесів генези, становлення, розквіту та занепаду держави і права в певних цивілізаціях сприяє формуванню загальної і професійної культури правника, умінь орієнтуватися в історико-правовому просторі та розуміти витoki сучасних процесів розвитку політичних і правових інститутів, робити самостійні висновки щодо умов та особливостей розвитку державно-правових систем в різні історичні періоди. Воно насамперед дозволяє зрозуміти, що існування усіх державно-правових явищ історично обумовлене, залежить від рівня розвитку суспільства, правової культури населення конкретного регіону.

Завдання вивчення дисципліни: сприяння ширшій загальній підготовці студентів з питань і проблем історії держави і права зарубіжних країн, римського права, виробленні у них правового світогляду, необхідного для засвоєння і застосування права у практичній діяльності; створення передумов для якнайкращого засвоєння таких навчальних дисциплін як “Теорія держави і права”, “Історія політичних і правових вчень”, галузевих і міжгалузевих дисциплін; формування наукового світогляду про державно-правові процеси, що відбуваються у світі; ознайомлення з кращими надбаннями законодавчого мистецтва та правотворчістю держав і народів, видатних діячів у різні історичні епохи; оволодіння студентами римською юридичною термінологією; засвоєння основних інститутів та норм римського приватного права.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати:

- методи спостереження, опису, аналізу та оцінки ефективності правових систем;
- базову юридичну термінологію та специфічну термінологію дисципліни, сучасні підходи до

- розвитку держави і права;
- сучасні уявлення про принципи гармонійного розвитку юриспруденції;
- історико-правові особливості розвитку держави і права на різних історичних етапах у ключових регіонах та цивілізаціях світу;
- визначальні тенденції змін основних форм права і держави та їх вплив на сучасну політико-правову картину світу;
- зміст основних джерел права, характерні для різних історичних періодів, регіонів, держав світу;
- загальні закономірності та специфічні особливості розвитку правових систем, галузей та інститутів права на основі хронологічного та регіонально-цивілізаційного принципів;
- передумови виникнення та генезису римського приватного права;
- сутність основних понять та конструкцій римського приватного права;
- зміст основних інститутів римського приватного права.

вміти:

- креативно і системно мислити, розуміти причини та механізми виникнення, формування і розвитку, умов забезпечення стійкості державно-правових систем в різних соціально-економічних, політичних, соціо- та етнокультурних середовищах;
- системно працювати над інформацією історико-правового змісту;
- застосовувати адекватні методи дослідження та створювати моделі процесів правотворення і правозастосування у певних державно-правових системах в їх історичному розвитку;
- розуміти та відображати взаємозв'язки, розвиток та протиріччя явищ дійсності;
- уміти створювати програму вивчення та реалізовувати її щодо функціональної структури та динаміки історико-правових процесів і прогнозування їх розвитку;
- уміти застосовувати критерії оцінки відповідності державно-правових систем характеру соціально-економічного, політичного, соціо- та етнокультурного і релігійного стану суспільства на певному історичному етапі розвитку цивілізації;
- використовувати професійно профільовані знання для моделювання правових систем;
- використовувати теоретичні знання й практичні навички для застосування їх у сфері права;
- здійснювати професійну, дослідницьку та просвітницьку діяльність в сфері історико-правових знань;
- вирішувати конкретні юридичні казуси на основі норм римського приватного права.

Структура курсу

Години	Тема	Результати навчання	Завдання
2 / 2	1. Предмет, завдання, методологія науки і навчальної дисципліни.	Знати предмет вивчення історії держави і права зарубіжних країн. Володіти методологією його дослідження. Вміти підбрати джерела вивчення матеріалу. Усвідомити місце дисципліни в системі юридичних наук, міждисциплінарний характер дисципліни.	Тести, питання
2 / 2	2. Держава і право країн Стародавнього Сходу.	Володіти особливостями державно-правового розвитку країн Стародавнього Сходу. Знати типові та специфічні риси цивілізаційних формувань.	Кейси
2 / 2	3. Держава і право Стародавньої Греції.	Знати особливості розвитку державності і правових систем у ключових містах-полісах Стародавньої Греції.	Тести, питання

2 / 2	4. Державність Стародавнього Риму.	Уміти виявити і характеризувати особливості становлення і розвитку форми держави Стародавнього Риму.	Кейси
2 / 2	5. Середньовічна держава і право країн Європи.	Визначати особливості державно-правової системи у Франкському королівстві як типовій ранньофеодальній державі. Знати типологію джерел ранньофеодального середньовічного права.	Кейси
2 / 2	6. Середньовічні держава і право Візантії, і Росії	Знати особливості розвитку Візантії як представника східноєвропейського типу середньовіччя та феодальних відносин. Уміти визначати характерні особливості візантійського типу державно-правової системи.	Тести, питання. Модульний контроль
2 / 2	7. Держава і право Англії у XVII–XIX ст.	Знати передумов, етапи і наслідки англійської революції для розвитку держави і права Англії, Європи і світу.	Тести, питання
2 / 2	8. Держава і право США у XVIII – XIX ст.	Вміти аналізувати особливості становлення і розвитку держави і права США на етапі формування держави.	Кейси
2 / 2	9. Держава і право Франції у XVIII – XIX ст.	Усвідомлювати особливості політико-правового розвитку Франції на етапі Великої французької революції та утвердження Французької республіки. Вміти працювати з пам'ятками права.	Кейси
2 / 2	10. Держава і право Німеччини у XIX ст.	Усвідомлювати особливості політико-правового розвитку Німеччини на етапі об'єднання держави. Вміти працювати з пам'ятками права.	Тести, питання
2 / 2	11. Розвиток держави і права в країнах Європи, США і Японії у XX – на поч. XXI ст.	Розуміти та вміти аналізувати загальні та специфічні тенденції розвитку держави і права в країнах Європи, США і Японії у XX-XXI ст.	Тести, питання
2 / 2	12. Поняття та предмет, система, етапи розвитку римського права. Джерела римського приватного права. Суб'єкти приватного права (особи).	Уміти визначати науково-методологічні засади курсу, систему, етапи, рецепцію та значення римського права у підготовці майбутнього правника. Володіти технологією розв'язування задач і виконання	Кейси
2 / 2	13. Вчення про позов (захист суб'єктивних прав)	Знат витоки та генезис державного суду, розкрити поняття та особливості римського цивільного процесу.	Кейси
2 / 2	14. Сімейні правовідносини і спадкування	Вміти аналізувати сімейні правовідносини за римським приватним правом.	Тести, питання
2 / 2	15. Речове право. Володіння. Право	Вміти характеризувати речове право; розкрити сутність поняття володіння, права власності,	Кейси, ессе.

	власності. Права на чужі речі.	права на чужі речі; висвітлити позови, якими захищалася власність у Стародавньому Римі.	Модульний контроль
--	--------------------------------	---	--------------------

Літературні джерела

1. Історія держави і права зарубіжних країн: Хрестоматія: навч. посіб. для студ. юридичних спеціальностей вищих закладів освіти / Нац. юридична академія України ім. Ярослава Мудрого, НДІ державного будівництва та місцевого самоврядування АПрН України / [ред. В.Д. Гончаренко]. К.: Видавничий Дім "Ін Юре", 2019.
2. Рубель В. А. Історія середньовічного Сходу. Тематична хрестоматія. К.: Либідь, 2020.
3. Трофанчук Г.І. Історія держави і права зарубіжних країн: правові джерела: Навчальний посібник. К.: Юрінком Інтер, 2018.
4. Хрестоматія з історії держави і права зарубіжних країн / За ред. чл-кор. АПрН України В.Д. Гончаренка. У 2-х томах. Т. 1, 2. К.: "ІН Юре", 2022.
5. Шевченко О.О. Історія держави і права зарубіжних країн: Хрестоматія. К: Вентурі, 2018.
6. Антоненко В.В. Історія держави і права зарубіжних країн. К.: Епос, 2019.
7. Бостан Л.М., Бостан С.К. Історія держави і права зарубіжних країн: навчальний посібник. 2-ге видання, перероб. і доп. К.: Центр навчальної літератури, 2018.
8. Грубінко А.В. Історія держави і права зарубіжних країн та римське право: навчальний посібник. Тернопіль: Вид-во ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2019. 384 с.
9. Шевченко О.О. Історія держави і права зарубіжних країн: Навчальний посібник для студентів юридичних вузів та факультетів. К.: Вентурі, 2020.
10. Шимон С.І. Цивільне та торгове право зарубіжних країн: навчальний посібник; [видання 2-ге, без змін]. К.: КНЕУ, 2021. 240 с.
11. Газін ВЛ., Копилов С.А. Новітня історія країн Європи та Америки (1945-2002 роки): Навч. посібник. К., 2019.
12. Комарек С. Європа на роздоріжжі; переклад з чеської Олена Крушинська. Львів: Априорі, 2020. 496 с.
13. Вовк В. М. Практикум з основ римського приватного права (у схемах і таблицях): Навчально-методичний посібник. К.: Атіка, 2022. 188 с.
14. Трофанчук Г. І. Основи римського цивільного права: Навч. посіб. для дистанц. навчання. / За ред. Р. А. Калюжного. К.: Університет «Україна», 2020.
15. Шевченко О. О. Історія держави і права зарубіжних країн: Хрестоматія для студентів юрид. вузів та факультетів. К., 2020.
16. Вовк В. М. Система римського права. *Науковий вісник газети «Іменем Закону»*, 2021. № 4. С. 73-78.
17. Матвєєнко Т. Є. Греко-римське право доби Юстиніана. Актуальні проблеми держави і права: 36. наук. праць. Одеса, 2022. Вип.13.
18. Сліпченко С.О., Шишка Р.Б. Римське приватне право в таблицях. Х., 2021. 252 с.

Інформаційні ресурси

1. Західноукраїнський національний університету. Електронний репозитарій. <http://dspace.wunu.edu.ua/>
2. Бібліотека НЮУ ім. Ярослава Мудрого. <https://library.nlu.edu.ua/>
3. Харківський національний університет внутрішніх справ. <https://dspace.univd.edu.ua/>
4. Видавництво "Право". <https://pravo-izdat.com.ua/>
5. Національний університет "Одеська юридична академія". <http://dspace.onua.edu.ua/>

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-10 балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв).
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2	Заліковий модуль 3	Заліковий модуль 4	Разом
20	20	20	40	100%
Усне опитування під час занять (1-6 теми) – 5 балів за тему – макс. 30 балів. Модульна контрольна робота – макс. 70 балів	Усне опитування під час занять (7-15 теми) – 5 балів за тему – макс. 45 балів. Модульна контрольна робота – макс. 55 балів	Підготовка КПЗ – макс. 40 балів. Захист КПЗ – макс. 40 балів Участь у тренінгах – макс. 20 балів	Теоретичні питання (2 питання) – макс. 60 балів Кейс (1 кейс) – макс. 40 балів	

Шкала оцінювання студентів:

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	відмінно
B	85-89	добре
C	75-84	добре
D	65-74	задовільно
E	60-64	достатньо
FX	35-59	незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом